ปฏิรูปตนเอง : โดยใช้ทฤษฎีวงจรชีวิตสร้างสุขหลังเกษียณ

รัชชนนท์ แกะมา
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

บทความนี้ เป็นการนำทฤษฎีวงจรชีวิต มาใช้จัดสรรรายได้ตนเอง ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งปัจจุบันและอนาคต โดยจัดสรรรายได้ เพื่อการใช้จ่ายในการบริโภคปีปัจจุบันและอนาคต และสะสมเงินออม หรือ ลงทุนให้ได้ผลตอบแทนในรูปแบบเงินสะสมสูงสุด ภายใต้ข้อจำกัด ในช่วงระยะเวลารับราชการทั้งชีวิต และนำเงินออมที่สะสมไว้ไปใช้จ่ายหลังจากเกษียณอายุราชการ อันเนื่องจากเมื่อเกษียณราชการแล้ว จะมีรายได้ลดลงหรือไม่มีรายได้ ถ้าหากไม่มีการวางแผนล่วงหน้า จะทำให้เกิดความลำบากและขัดสน หลังเกษียณราชการ

บทนำ (Introduction)

ผู้เขียน ได้นำเสนอบทความวิชาการเรื่อง : ปฏิรูปตนเองในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างความเข้าใจในการปรับตนเองให้เป็นบุคลากรในสถานบันอุดมศึกษาของอาเซียน และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาโลก โดยลงตีพิมพ์เผยแพรในวารสารวิชาการ ปขมท.ฉบับที่ 3 ปีที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2557) และใช้เป็นโจทย์ในการจัดประชุมวิชาการ ปขมท. ประจำปี พ.ศ.2557 ซึ่งกำหนดจัดประชุมวิชาการประจำปี ปขมท. ในระหว่างวันที่ 21-22 พฤษภาคม 2558 ณ โรมแรมจิตตรงวิลล์ รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบกับ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2558 ที่ผ่านมา ได้เกิดปัญหาข้อพิพาท กรณี เสนอปรับเงินเดือนร้อยละ 8 ระหว่าง ข้าราชการสายสนับสนุนวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) กรณี เสนอปรับเงินร้อยละ 8 เฉพาะสายวิชาการ อันส่งผลให้เกิดข้อพิพาทในข้อเท็จจริง จากความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรม กรณีใช้อำนาจรัฐที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย ยังไม่ยุติ และเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่รัฐจัดให้ เป็นปัจจัย พื้นฐานในการบริโภคและการออมของบุคลากรในสถาบันการอุดมศึกษา เพื่อมิให้เกิดข้อเรียกร้อง ค่าตอบแทนจากภาครัฐ จึงเชิญชวนบุคลากรสถาบันการอุดมศึกษา สร้างความมั่งคั่งให้ตนเองโดยการสะสมเงินออม ไว้ใช้หลังเกษียณอายุราชการ

เพื่อสร้างความมั่งคั่ง และความมั่นคงให้กับชีวิตหลังเกษียณ จากราชการไปแล้ว **บทความนี้** จึงมุ่งเสนอข้อมูล ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดสรรรายได้ เพื่อนำไปใช้จ่ายในการบริโภคและการลงทุนในมิติตนเอง ในฐานะข้าราชการ พนักงานของรัฐ และลูกจ้างส่วนราชการหรือสถาบันการอุดมศึกษาไทย อาเซียน อาศัยทฤษฎีวงจรชีวิตมาประยุกต์ใช้ในการจัดสรรรายได้ เพื่อการบริโภค และการออมสะสมให้เกิดความมั่งคั่ง อันนำไปสู่การสร้างความสุขหลังเกษียณอายุราชการ โดยการสะสมเงินออมและการลงทุนตามทฤษฎีนี้ เป็นการวางแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อการบริโภคช่วงปีปัจจุบันและอนาคต คือ ไม่บริโภคในปัจจุบันแต่จะสะสมส่วนหนึ่ง ไว้ใช้จ่ายในอนาคต “ภายใต้ข้อจำกัดของรายได้” ซึ่ง นับจากวันที่เริ่มรับราชการ ทุกท่านจะต้องมีการวางแผนการจัดสรรได้ที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อการบริโภคของตนเองในช่วงปีปัจจุบัน และเก็บเงินสะสมเงินออม เพื่อใช้จ่ายหลังเกษียณอายุราชการ ในแนวทางดีที่สุด ซึ่ง สามารถเป็นไปได้ในช่วงชีวิต ที่รับราชการในสถาบันการอุดมศึกษา โดยใช้ทฤษฎีวงจรชีวิต และหลักแนวคิดตามทฤษฎีนี้ เห็นว่าการออมจะเกิดจากการที่คนเรา ไม่ใช้เงินบริโภคในปัจจุบัน แต่จะเก็บสะสมเงินส่วนหนึ่งไว้ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการบริโภค ในอนาคต เช่น เก็บ

สะสมเงินในรูปกองทุน กบข. ในอัตราร้อยละ 3 เพื่อใช้ไว้ใช้จ่าย ในอนาคต หลังเกษียณอายุราชการ เป็นต้น

จากแนวคิด ตามทฤษฎีนี้ สรุปว่า โครงสร้างอายุเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของการบริโภคและการออม โดยวงจรชีวิตจะเริ่มจากวันรับราชการ ถึงวันที่สิ้นอายุไข โดยสามารถเขียนเป็นรูปแบบสมการ ดังนี้

วงจรชีวิต (life-cycle)

ผู้เขียนใช้ทฤษฎีวงจรชีวิต มาใช้ในการจัดสรรรายได้ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด ตั้งแต่วันเริ่มต้นรับราชการ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2536 โดยอายุช่วงเวลาทำงาน คือ รับราชการของแต่ละบุคคลจะมีอายุในการรับราชการแตกต่างกัน ตามแนวคิดนี้ สามารถสร้างแบบจำลอง และแทนค่าตามสมการได้ ดังนี้

C=aWR+cYL

โดย C = การบริโภคในแต่ละช่วงเวลา เช่น ช่วงเวลา 1 ปี

WR = ความมั่งคั่งที่แท้จริง (Real Wealth)

a = ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายจากความมั่งคั่ง (MPC out of wealth)

YL = รายได้จากการรับราชการ เช่น ผู้เขียนบทความมีอายุราชการ เมื่อถึงวัยเกษียณ (รับราชการเมื่ออายุ 28-60 =32 ปี)

c = ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายจากรายได้เงินเดือนข้าราชการ พนักงานที่ทำงานในปัจจุบัน (MPC out of labor income) นอกเหนือจากรายได้อื่นๆ เช่น ค่าเช่า หรือกำไร เป็นต้น

โดยผู้เขียนประยุกต์ใช้ทฤษฎีนี้ ในการจัดสรรรายได้เชิงประยุกต์ โดยการออมและการใช้เงิน (Saving and Dissaving) ปีปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้จ่าย ในอนาคตหลังเกษียณอายุราชการ ออกจากสถาบันการอุดมศึกษา

รายได้ (Income)

รายได้ จากเงินเดือนหมายความว่า ค่าตอบแทนที่รัฐจัดสรรให้เป็นค่าตอบแทนจากการปฏิบัติราชการเป็นรายเดือน ผู้เขียนบทความนี้ รับราชการเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2536 ซึ่งในขณะนั้นมีอายุ 28 ปี และจะเกษียณอายุราชการในเดือนกันยายน ปี พ.ศ.2569 ฉะนั้น อายุรับราชการที่แท้จริงคือ (YL) เท่ากับ 32 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่จะมีรายได้จากการรับราชการทั้งชีวิต

อนึ่ง ข้าราชการทุกตำแหน่ง จะมีค่าตอบแทนหรือเงินเดือน ช่วงเริ่มต้นของเงินเดือนจะน้อยอันเนื่องจากยังไม่มีประสบการณ์ และเงินเดือนหรือค่าตอบแทน จะเพิ่มขึ้นตามประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในเส้นทางอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีวงจรชีวิต

ทั้งนี้ หากสมมติต่อไปว่า เมื่ออายุครบ 60 ปีแล้ว ผู้เขียนบทความนี้ จะไม่มีรายได้อันเนื่องจากไม่ได้ทำงาน ฉะนั้น หลังจากเกษียณอายุราชการ จะต้องใช้เงินออมและเงินสะสมจากการลงทุนไว้นำไปใช้จ่ายในการดำรงชีพ โดยสมมติต่อไปอีกว่าผู้เขียนบทความจะมีอายุยืนยาวไปอีก 15 ปีหลังจากเกษียณอายุราชการ คือ อายุไข 75 ปี ฉะนั้น การออมและการใช้เงิน (Saving and Dissaving) คาดคะเนตามทฤษฎีนี้ จะสะสมเงินออกอัตราเท่าใด จึงจะมีเงินใช้จ่ายหลักเกษียณราชการอย่างมีความสุข

การออมและการใช้เงิน (Saving and Dissaving)

จากการคาดคะเนว่าตนเอง จะมีอายุยืนยาวเพียงจำนวน 75 ปี สมมติต่อไปอีกว่าจะใช้เงินออมหลังเกษียณอายุราชการในอัตราเดือนละ 30,000 - บาท = 30,000 x12x15 5,400,000.-(ห้าล้านสี่แสนบาทถ้วน)

ดังนั้น เพื่อให้สามารถมีเงินใช้จ่ายหลังเกษียณอายุราชการตามทฤษฎีนี้ สามารถเขียนเป็นแบบจำลองได้ คือ

S = YL-C โดย กำหนดให้

S = การออมรายเดือน

YL = รายได้รายเดือน และ

,C = รายจ่ายรายเดือน

แนวทางการออมของผู้เขียนบทความนี้ เช่น มีรายได้ 100 บาทต่อเดือน YL-C =50 คงเหลือที่จะออม

S=f

(s_1,s_2,s..^{n}) โดย s_1 เงินฝากธนาคารเพื่อรอการลงทุน

s_2 บริหารภาษี เช่น ซื้อประกันชีวิตเกิน 10 ปีขึ้นไป เป็นต้น

การลงทุน (Investment)

การลงทุน คือ การซื้อทรัพย์สินทางการเงิน (financial assets) เช่น หุ้น (stocks) พันธบัตร (Bonds) หรือการซื้อสินทรัพย์ทางกายภาพ (physical assets) เช่น การซื้อบ้าน เป็นต้น

ข้าราชการ พนักงานของรัฐ นั้นมีรายได้น้อย ฉะนั้น การตัดสินใจในการลงทุน เพื่อให้เกิดการสะสมเงินออมและมีเงินใช้หลังเกษียณอายุราชการ จะต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและระมัดระวัง โดยผู้เขียนบทความนี้ เสนอเกณฑ์พิจารณาทางเลือกในลงทุน เพื่อบริหารจัดการเงินที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยให้เงินทำงานแทนเรา และเมื่อเงินทำงานแล้ว จะได้ผลตอบแทนสองเท่า โดยใช้เกณฑ์แบบง่ายที่ผู้เขียนใช้ในการลงทุนในแต่ละประเภทโดยใช้เลข 72 ตั้งไว้ หารด้วยระยะเวลาการลงทุน เช่น ซื้อกรรมธรรมประกันชีวิต 7/15 หมายถึงส่งเบี้ยกรมธรรมประกันชีวิต จำนวน 7 ปี รับเงินคืนพร้อมผลตอบแทน ตามสัญญา ในปีที่ 15 แทนค่าตามสูตร คือ 72/15 = ผลตอบแทน (4.8) ต่อปี จากตัวอย่างข้างต้น พบว่า ผู้เขียนบทความ ได้ผลตอบแทนในอัตราร้อยละ 4.8 ต่อปี และค่าใช้จ่ายเบี้ยกันตามกรมธรรม์ประกันชีวิต ยังสามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้อีกทางหนึ่งด้วย โดยลงทุน 1 แต่ได้ผลตอบแทนสองอย่าง คือ อัตราผลตอบแทนรายปี และลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้อีกทางหนึ่งได้ถึงจำนวน 7 ปี

ข้อวิจารณ์ และเสนอแนะ

ผลจากการนำทฤษฎีวงจรชีวิต มาใช้ในการบริหารจัดการรายได้ ที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อการบริโภค การออม และการลงทุน เป็นแนวทางสร้างอรรถประโยชน์สูงสุดให้แก่ตนเอง โดยการสะสมเงินออมไว้ใช้จ่ายในอนาคต หลังเกษียณอายุราชการ ซึ่งหลังเกษียณอายุราชการจะมีรายได้ลดลงหรืออาจจะไม่มีรายได้ หากไม่มีการวางแผนและเตรียมความพร้อมจะทำให้ข้าราชการ พนักงานในสถาบันการอุดมศึกษา ลำบากหลังเกษียณ ซึ่งเป็นช่วงวัยชรา

อนึ่ง แนวทางการจัดสรรได้ตามทฤษฎีนี้ สามารถสรุป เป็นแผ่นภาพ อธิบายความสัมพันธ์ และกำหนดแนวทางในการบริหารรายได้จากเงินเดือน ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง ดังนี้

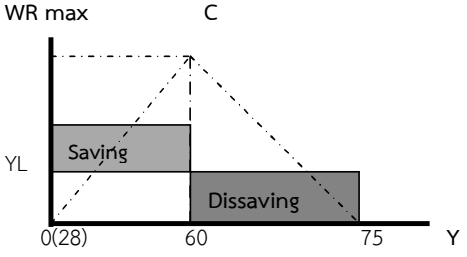

ภาพ : แสดงความสัมพันธ์ การสะสมเงินออม

หากพิจารณา จุดกำเนิด คือ 0 รับราชการเมื่ออายุ 28 ปี โดยระยะเวลารับราชการทั้งชีวิต คือ อายุ 28-60 = 32 ปี หากต้องการมีเงินใช้หลัง เกษียณอายุราชการ จะต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน โดยลดการใช้จ่ายในปัจจุบัน คือไม่บริโภค ณ ปัจจุบัน แต่เก็บสะสมไว้ใช้จ่ายในอนาคต ช่วงอายุ ปีที่ 61-75 ปี

การเก็บสะสมเงินออมไว้ใช้ในอนาคตตามทฤษฎีนี้นั้น ตัวเราเองจะต้องมีจินตนาการ ว่าเราจะมีความสุขหลังเกษียณอายุราชการอย่างใด หากเรามองว่าเราจะมีความสุขแบบสมดุล ทั้งด้านมีคุณธรรมและมีเครื่องมือทำงานเพื่อสังคมก็จะต้องมีเงินเพียงพอในการใช้จ่ายหลักเกษียณอายุราชการตามคาดคะเนเรื่องโครงสร้างอายุ

ข้อเสนอแนะ แนวคิดในการลงทุนสามารถดำเนินการได้เป็น 2 แนวทาง

แนวทางที่ 1 สถาบันการอุดมศึกษาเป็นผู้จัดทำกองทุนสวัสดิการ เช่น กองทุนสวัสดิการเพื่อพนักงาน โดยตัวเราเอง จะต้องเข้าใจสถาบันอุดมศึกษา เพราะรัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้แบบรวม สายวิชาการ 1.7 และ 1.5 สายสนับสนุน โดยเงินดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาจะต้องนำมาใช้ในการบริหารจัดการภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณแตกต่างกัน โดยบางสถาบันอุดมศึกษากำหนดจ่ายค่าจ้างเงินเดือนในตราค่าจ้างลดลงเป็น 1.4 ทุกสายงาน บางสถาบันอุดมศึกษากำหนดค่าจ้าง 1.4 สายวิชาการ 1.3 สายสนับสนุนวิชาการ เป็นต้น

สาเหตุ สถาบันอุดมศึกษาบริหารจัดการเงินค่าจ้างต่างจากรัฐบาลจัดสรรให้ อันเนื่องจากจะต้องใช้เงินส่วนหนึ่งไปจัดทำสวัสดิการให้แก่ พนักงานมหาวิทยาลัย ได้รับอรรถประโยชน์เสมอภาคกัน

แนวทางที่ 2 เราเป็นผู้สร้างสวัสดิการเอง โดยการวางแผนการใช้จ่าย เพื่อการบริโภค และการออม เพื่อสะสมเงินออมไว้ใช้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

1. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ประมวลสาระชุดวิชา (2542) : MACROCONOMIC THEORY
2. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ประมวลสาระชุดวิชา (2545) : Human Resource **economics**

ผลงานพอสังเขปของผู้เขียน

1. รางวัลคุณธรรมแห่งชาติ ประเภทบุคคล จากจากศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน) พ.ศ.2556 ด้วยผลงาน การเป็นข้าราชการด้วย
2. ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ (ภาคราชการ)
3. วิทยากรให้ความรู้ กรรมวิธีการวิจัยขั้นสูง
4. ปฏิรูปตนเองในศตวรรษที่ 21
5. กำแพงแกร่งแห่งความซื่อสัตย์
6. ห่วงโซ่ อุปสงค์อุปทานในการบริหารองค์กร
7. ยกงานประจำให้เป็นข้อเขียนทางวิชาการ ในรูปบทความทางวิชาการ งานวิจัย งานวิเคราะห์ สังเคราะห์ คู่มือการปฏิบัติงาน นวัตกรรม เป็นต้น
8. ปัญหาอุปสรรคและแนวโน้มการพัฒนาบุคลากรในทศวรรษหน้า :.2551
9. ความล้มเหลว e-auction : 2550